

DOPISY

CHICAGO, ILL.

(Pokračování z min. týdne.)

Mimo jilovské doly mělo české království tehdy ještě zlaté doly kašperské, pomucké, chotěšovské a tepelské jež také Jan Lucemburský zastavoval. Original takové zástavní listiny nalézá se v muzeu třeboňském, kde zaznamenán jest na příklad dluh ve výši 8750 kop praských grošů. Nejvyšší komoří Petr z Rožemberka postoupil zastavené zlaté doly pražskému městu na Bolkovi z Velfloviu na tři léta za tři tisíce hřiven stříbra.

Největšího rozkvetu doznaly jilovské doly za potomního panování Karla IV. Lesk dvora Karlova a bohatství Karlštejnu, braly svůj vznik ve zlatých dolech. V dolech šlo se stále do větší hloubky. Louky Stojíř a Tobola byly na třicet sáhů hluboké. V Čechách vytěžilo se více zlata, než v proslulých zlatých dolech uralských a v Kalifornii. V Jilově vystavalo velikého stříbrného pečeti dla s korunovaným českým tolvem.

Za Karla IV. obnášela přibližně cena ruční těžby zlata v Jilově 72 miliony zlatých, Praha z dolů bohatla. Lesk dvora českého zářil celé Evropě, jež znala tou dobou populární pověst o dolu Šlojiři v němž pražský měšťan Rotlev nechal celé jmění, nenašel zlato. Po slední zásobou loje ku svícení koupil ze zástavy svatebního závoje. Když myši mu jí ujdaly, hodil po nich kopáčem, který uvízl ve zlaté žíle. — Rotlev vytěžil tři sta tisíc zlatých, vystavěl pražské Karolinum a stal se minimestrem království českého.

I na statku březanském zlato se rýžovalo a to za Václava IV. Když brzo na to za bouří husitských císař Zigmund zmoenil se zlatých dolů českých, aby z nich pro sebe kořistil, přitáhly voje Žižkovy k Jilovému a roku 1422 město vypálily, horníky dílem v sachtých dýmém zadržely, dílem pobily, doly zlaté pak zasypaly. Tehdy o všem německví se valnou měrou v Jilově rozpínalo. Německí horníci to byli, kteří doly Zikmundovi vydali. V okolí Jilového vzalo husitství svůj počátek. Na Krížkách konal se tam roku 1419 první tábor Husitů, kteří odtud v tisícových houfích táhli ku Praze.

Po patnácti letech dal Zikmund jilovským privilej o zbavení všech dávek a s výzvou k obnovení těžby, ale bez valného výsledku. Zlaté doly byly zničeny na vždy a pozdější sebe nákladnější opravy měly jen nepatrné výsledky.

Dolování nepovzneslo již ani privilegium Jiřího z Poděbrad, ani úsilí Waldštejnovy a Ferdinandy. Jen pasovský biskup Arnošt na Prymlu těžil. Mineovně ve Kninu odvedeno 75.700 hřiven zlata. Ostatní doly byly již dávno zatopeny vodou. Arciknížata Ferdinand a Karel dali kopati nové štoly. Po dlouhém pátrání objeveno na Radlíku "bílé zlato", avšak jen v ceně 72 dolarů a uloženo ve dvorních sbírkách. Na Jilovsku dolovali i císař Maximilian, Rudolf II., vévoda Maklenburský a Rožemberkové. I staré haldy byly přerabovány a znovu rýžovány. Voda ze zatopených dolů čerpána. Za období 1591—1600 odvedeno do mineovny 79.049 hřiven zlata.

ta, začez do stavu rytířského byl povýšen a na konce Rožemberky obdarován i statky Libří a N. Libřní na Jilovsku s devíti dědiinami. V Praze náležel mu pověstný Faustův dům (viz Kolářův román "Pekla zplodenci"). S jilovskými měšťany vedl veliké spory a byl později na Křivokláte uvězněn i jmění mu zabaveno. Pánem z Hamburka byl vysvobozen. Tento "výrobce zlata" na konce zemřel u veliké bídě...

Pamětní kniha města Jilového uvádí, že před třicetiletou válkou všichni jilovští měšťani brali účast na těžení zlata. Na každou městskou usedlost připadlo několik kusů (podílů), kontraktů zanesených. Po bitvě bělohorské byly všechny výsady jilovských zrušeny a pro neplacení daní majetek všech i celé obce sekvestrovány a veřejnou dražbou prodávány. Domáci obyvatelstvo bylo persekované — eizi však podvodníci podporováni. Tak vylákal na královské komoře mnoho peněz r. 1645 jakýsi Heřman Sonneman z Utrechtu, který se nabídl, že vyčerpá vodu z největších, stále zatopených dolů. Nedokázal ovšem něčeho a posléze ujel do ciziny. R. 1657 nebylo již na Jilově ani zádných královských horních úředníků. Po celé čtvrtstoletí odpirali Jilovští těžařství, žádajíce za navrácení svých výsad a práv. Teprve Leopold I. jejich privileje uznal, leč daně jim neopravil. Jen tak zvaný "pivní táč" byl jim sleven. — Královská komora však jej začtovala pro sebe jiným způsobem. Počala na svůj vrab erární dolování v Jilově. Za Karla VI. měl horní erár v Jilově tři tisíce horníků. Také mineovna byla obnovena (viz nynější dům "Na Šmeleovně" na náměstí). Znovu raženy dukáty a zlaté pamětní medaile. Šachty pro rážery a odvodňování. Průběh 68 let bylo pracováno na čedičném stole Karla VI. — Války s Napoleonem a potřeba peněz na ně však překazily toto restaurování ní zlatých dolů v Čechách. Dolování zase upadalo. V období 1791—1800 bylo odvedeno pražské mineovně jen 10.322 hřiven zlata. Na nové stole Marie Terezie byla těžba roku 1817 vůbec zastavena.

O tři léta později dal pražský měšťan Traichta podnik k novému těžařskému družstvu a když nalezeno jisté množství zlata, nařídila dvorská komora otevření "svých" dolů, kam poslala havíře z Příbrami. Pro velké zátopy v dolech nemohlo se však do hloubek, pročez dolování zastaveno. Obce Jilové eráru 1500 zlatých z doly erární. Nedostalo se jí ani odpovědi! Erár prodal doly velkostatkáři Wangovi v Křivoklátech u Sedlčan za 5000 zlatých. Měšťané jilovští počali pusté haldy a ladem ležící půdu v úrodná pole a luka přeměňovati. Wang prodal doly Francouzům za tři sta tisíc franků. Hrabě Vergenes založil akciovou těžařskou společnost s kapitálem půl třetího milionu franků obnášejícím. Když všechny přípravy k dolování na základě moderní techniky byly vykonány a součástky strojů na Žampachu již složeny, vypukl ve Francii velký peněžní krach lyonský, jež odzvonil nadobro této spekulaci. Společnost octla se na mizině. Stroje nebyly ani zmontovány. V exekuci koupil pak doly opět — Wang, zmařiv poznovu zámysly obce jilovské se založením české těžařské společnosti. — Obce podala roku 1893 pamětní spis ministrestvu orby, kteréž žádost její na otevření dolů zamítlo. Poslední záznamy odvolů zlata spadají v období 1800—1853, za kteréž činil výtěžek celkem 58,829 hřiven. Po r. 1857 byla pražská mineovna zrušena.

Zájem o zlaté doly však neutuchl. Roku 1894 hlásili se o ně Angličané, r. 1898 Němci a roku 1910 vypravila se francouzská společnost do Jilového za účelem nových spekulací. Poněvadž i ministertvo orby na základě nových podání obce jilovské o věc se počíná vážně zajímati, jisté ještě o zlatých dolech něco uslyšíme.

Emanuel Štibr.

V této válce musí Anglie udržovati obrovské loďstvo, vedle jiných účelů také k tomu, aby udržovala zásobování své ohrožené armády ve Francii.

Potřebuje k tomu nesčetné lodí nákladních, ale na ochranu jich také lodí válečných. A tomu všemu mohla se vyhnouti, kdyby byla svolila k zbudování obrovského podmořského tunelu mezi Doverem a Calaisem. Nebýtí obav různých politikářů, byl by tunel již dávno zbudován, a dnes by byl měl pro Angličany nesmírnou cenu. Již v roku 1802 Mathieu ve Francii navrhl tunel mezi Calaisem a Doverem, vážně však se o věci nemluvalo až v roce 1869, kdy Bateman a Revy vypracovali tu plán na železniční spojení mezi Francií a Anglií. Francouzům se myšlénka ta líbila a v roce 1875 utvořeny byly dvě společnosti: jedna francouzská a druhá anglická, které měly stavbu provést. A plány byly již tak podrobné, že bylo na francouzské straně vyhlédnuto místo, kde se mělo začít kopati. Napřed však bylo třeba opatření svolení anglické vlády, a ta je odmítla. V parlamentě mnoho vynikajících mužů plánu přálo ale byli přehlasováni malichernými politiky, kteří se báli že by ve případě války mohla býti Anglie zaplavena nepřátelským vojskem. Po pádu těchto společností utvořily se jiné, ale nedařilo se jim lépe. Snad později po válce v níž bojují Angličané Francouzům po bo-

ku, dostanou Angličané lepší rozum a nebudou se vybudování tunelu vzpírati.

Houba domácí, škůdce zdraví. Známa domácí houba čili dřevomorka, jež kazení dřeva, podlahy a nábytku ve vlnkách bytu mnoho škody hospodáři způsobuje, jest zároveň tajným, ale nebezpečným nepřítelem zdraví lidského. Znamenití němci zjistili, že revmatismus, náhaza plíce, horečka a někdy i záškrt mají svou příčinu ve vzduchu, nasyceném výparý z houby dřevomorky i její výtrusy, a také skutečně, odstraněním této příčiny, nebo přídělením nemocného z vlhkého do jiného přibytku, postavení jeho se nápadně zlepšil. Proto na tuto málo dosud známou a nepovšimnutou příčinu nemoci je vznikají z domácí houby, důtklivě upozorňujeme. Hledme jí vždy a všude hubiti a z přibytku lidských odstraniti.

Nespavost

Čili bezesnost jest velmi známým příznakem u lidí nervosních. Napravte tuto poruchu. Užívejte Severiv Nervoton (Severa's Nervoton). Jak již jméno naznačuje je to sílivka pro nervy a má výtečné účinky v léčení skleslosti mysle, nespavosti čili bezesnosti, nervového vysílení, histerie a nervosy. Cena \$1.00. Na skladě ve všech lékárnách, aneb přímo. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

Storitz BEER
QUALITY AND FINE FLAVOR HAS MADE IT NEBRASKA'S FAVORITE
DON'T BE SELFISH SEND A CASE HOME

Na prodej v předních hostincích.

PALDA'S CIGAR CLIPPING
kuřlavý tabák,
nejlepší toho druhu. — Na prodej je ve všech českých a i jiných obchodech po Nebrasce, Jižní Dakotě, Iowě a též i v jiných státech. — ZKUSTE JEJ! — Vyráběn jest českou firmou
Též vyrábíme všeho druhu doutníky.
GREAT CENTRAL TOBACCO WORKS,
Jos. Buriánek, majitel. Nad 219-221-223 3rd Ave West
CEDAR RAPIDS, - IOWA.

NEBRASKA PROSPERITY LEAGUE
A Statewide, Nonpartisan Organization of Tax-payers

VICE-PRESIDENTS

WESLEY F. ADKINS SOUTH OMAHA
JOHN ALBERTSON MERCHANT, PENDER
DR. C. C. ALLISON SURGEON
GEORGE ANTIL INVESTMENTS, BLAIR
Z. M. BAIRD HARTINGTON
J. L. BAKER MANUFACTURER
J. W. BENDER FARMER, HUMPHREY
ALFRED BRATT INVESTMENTS, GENOA
CHAS. H. BROWN REAL ESTATE INVESTMENTS
W. J. BURGESS INVESTMENTS
HARRY V. BURKLEY PRINTER
W. M. BUSHMAN STORAGE
ALBERT CASH MANUFACTURER
LOUIS S. DEETS STOCKMAN, KEARNEY
E. M. FAIRFIELD REAL ESTATE INVESTMENTS
JOHN N. FRENZER REAL ESTATE INVESTMENTS
DR. R. GILMORE PHYSICIAN AND SURGEON
T. V. GOLDEN CAPITALIST, O'NEILL
FERDINAND HAARMANN MANUFACTURER
J. J. HANIGHEE CONTRACTOR
FRED D. HUNKER ATTORNEY, WEST POINT
FRANK J. JOHNSON OMAHA PRINTING CO.
C. J. KARBACH INVESTMENTS
HON. J. T. KEELEY VALENTINE
P. J. KELLY MERCHANT, NEBRARA
FRANK B. KENNARD CAPITALIST
JACOB KLEIN MERCHANT, BEATRICE
BUD LETA RANCH OWNER, TEXAS
E. M. F. LEFLANG CAPITALIST
G. W. MEGGATT COAL OPERATOR
JOHN A. MOHRBACHER INVESTMENTS, WYOMORE
SOPHUS F. NEEBLE PUBLISHER
FRANK A. NIMS REVISED PAPER, FALLS CITY
J. J. NOVAK BANKER, WILBER
J. J. O'CONNOR ATTORNEY
GEORGE PARR MERCHANT, NEBRASKA CITY
HON. WATSON L. PURDY LAND OWNER, MADISON
THEODORE REIMERS STICOMAN, FULLERTON
CARL RICHDE REVISED PAPER, COLUMBUS
JOHN G. ROSICE PUBLISHER
J. C. ROTH INVESTOR, FREMONT
JOHN SCHINDLER STANTON
W. H. SCHMOLLER JOBBER
THEODORE H. SERK STOCKMAN, WELICH
G. E. SHUKERT MANUFACTURER
HARRY E. SIMAN WINDSE
PAUL F. SKINNER MANUFACTURER
A. F. SMITH JOBBER
M. A. SPIESBERGER WHOLESALE
HON. P. F. STAFFORD NORFOLK
WILLIAM STORK INVESTMENTS, ARLINGTON
ROBERT C. STREHLOW CONTRACTOR
GEORGE B. TYLER INVESTMENTS, HASTINGS
A. J. VIERLING PRES. PATON & VIERLING IRON WORKS
THEODORE WIDAMAN STOCK BUYER, AURORA
C. B. WILLEY ATTORNEY, RANDOLPH
S. N. WOLBACH MERCHANT, GRAND ISLAND
R. M. WOLCOTT MERCHANT, CENTRAL CITY
HON. OTTO ZUELOW MAYOR, SCHUYLER

Rozluští prohibice kriminální otázku?

Prohibice dosud nerozluštla otázku kriminálních zločinů v Kansasu. Nejlepší svědectví tohoto shledává se z prvního Biennálního výkazu státní krání rady státu Kansasu. (Nejnovejší a nejpříhodnější výkaz.)

Vyjímáme následovni ze stránky 25 státního Kansaského výkazu, což jest seznam nových vězňů (605), kterýž přijmut byl ve státní káznici v Kansasu po dobu dvou roků a sice do 30. června 1914, a zároveň pořad zločinů spáchaných.

Tabule 8. Biennální lhuta, končící 30. června 1914

Jaký zločin	Počet	Jaký zločin	Počet
Zhárství	1	Padělání prvního stupně	4
Zhárství, čtvrtého stupně	4	Padělání druhého stupně	35
Zhárství, třetího stupně	3	Padělání třetího stupně	8
Únos	1	Padělání čtvrtého stupně	3
Únos pod falešnou předstírkou	1	Nečestné domy	2
Cizoložství	1	Gamblování	1
Přepadnutí s úmyslem zabít	13	Velkokrádež	123
Přepadnutí s úmyslem týrání	4	Velké tělesné utrpení	14
Přepadnutí s úmyslem znásilnit	1	Krveprolití	5
Přepadnutí s úmyslem okrást	1	Rozbití věznic	7
Přepadnutí se smrtící zbraní	4	Krádež podomní	8
Pokus vloupání prvního stupně	2	Okradení osob	4
Pokus krádeže prvního stupně	3	Krádež na železnici	24
Pokus krádeže třetího stupně	1	Krádež domácích zvířat	1
Pokus vloupání třetího stupně	1	Spáchání vraždy prvního stupně	11
Pokus znásilnění	10	Spáchání vraždy druhého stupně	1
Další pokusy spáchání krádeže	4	Spáchání vraždy třetího stupně	3
Bigamie	3	Spáchání vraždy čtvrtého stupně	3
Zasílání nečestných dopisů	2	Zneužití pošty	2
Vloupání prvního stupně	1	Pokus vraždy prvního stupně	14
Vloupání druhého stupně	42	Pokus vraždy druhého stupně	15
Vloupání třetího stupně	36	Nenodpora	5
Vloupání druhého stupně a krádež	21	Zrada	1
Vloupání druhého st. a rozbití vězení	2	Znásilnění	19
Vloupání třetího stupně a krádež	6	Přijímání ukradeného majetku	4
Cizoložnictví	5	Krádež prvního stupně	26
Zločin proti přírodě	3	Krádež druhého stupně	1
Ukrytí morganžového majetku	2	Krádež třetího stupně	3
Svedění dítěte	1	Prodávání likéru	17
Zpronevěra	7	Prodání morganžového majetku	3
Útěk před zatčením	1	Onuštění ženy	8
Falešná předstírka	15	Bílá otroctví	17
Zločinné přepadnutí	9	Celkem	605

Okolní libovůle a vysoké license znamenají dobré řízení. Prohibice plodí neřízené postranní doupata. Postranní doupata plodí zločinci.

The Nebraska Prosperity League
OPPOSED TO STATE PROHIBITION. IN FAVOR OF LOCAL OPTION, HIGH LICENSE
President, L. F. CROFOOT Treasurer, W. J. COAD Secretary, J. B. HAYNES
Send for our literature. OMAHA, NEB.